

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **J. S.**
zastoupen advokátem Mgr. Václavem Voříškem,
sídlem Pod kaštany 245/10, 160 00 Praha 6

proti
žalované: **Havířovská teplárenská společnost, a.s.**
sídlem Konzumní 298/6a, 736 01 Havířov - Šumbark
zastoupená advokátkou JUDr. Renatou Svatošovou,
sídlem Sadová 1585/7, 702 00 Ostrava,

o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu,

takto:

I.

Žalovaná **je povinna** vyřídit žalobcovu žádost o informace ze dne 30. 1. 2021 do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

II.

Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 14 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem Pod kaštany 245/10, 160 00 Praha 6.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 4. 4. 2021 se žalobce domáhal, aby soud uložil žalované povinnost do 15 dnů od právní moci rozsudku vyřídit žalobcovu žádost o informace ze dne 30. 1. 2021, kterou žalobce žádal žalovanou podle zákona č. 106/1999 Sb. (dále jen „informační zákon“) o informace týkající se odměňování členů statutárního a dozorčího orgánu žalované, vykazování práce členy těchto orgánů a zda žalovaná vlastní rekreační objekt, který by byl členy dozorčího či statutárního orgánu využíván. Na žádost žalovaná sdělila žalobci dne 4. 2. 2021, že není povinným subjektem ve smyslu informačního zákona. Ke stížnosti žalobce ze dne 18. 2. 2021 na postup při vyřizování žádosti o informace žalovaná nejprve dne 19. 2. 2021 odkázala na své vyjádření ze 4. 2. 2021 a následně opět sdělila žalobci dne 22. 2. 2021, že není povinným subjektem podle informačního zákona. Podle žalobce je žalovaná nečinná, protože stížnost měla být nejpozději dne 25. 2. 2021 předložena nadřízenému orgánu, který ji měl do 5. 3. 2021 vyřídit, což se nestalo, a tak žalobcovu stížnost, a ani žádost o informace, nebyla dosud vyřízena; žalovaná je podle žalobce povinným subjektem podle § 2 odst. 1 informačního zákona, neboť je z 100% vlastněna Statutárním městem Havířov, které je jejím jediným akcionářem.
2. V replice na vyjádření žalované žalobce doplnil, že žalovaná je veřejnou institucí podle kritérií, které definovala judikatura správních soudů a Ústavního soudu, zejména v nálezů Ústavního soudu z 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06 (nález *Letiště Praha*), a nálezů z 2. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 618/18 (nález *OTE*).
3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, neboť není povinným subjektem podle informačního zákona, je obchodní korporací podle soukromého práva, založena byla soukromoprávním úkonem – rozhodnutím o založení společnosti a schválením stanov, je založena za účelem dosahování zisku, nevykonává ani se nepodílí na výkonu veřejné moci a kritéria pro posouzení žalované jako veřejné instituce tak nejsou naplněna. Na trhu nemá monopolní postavení a judikatura správních soudů a Ústavního soudu tak na ni nedopadá. Dále žalovaná namítla, že pokud by podléhala informační povinnosti podle informačního zákona, byla by znevýhodněna na trhu vůči ostatním podnikatelům, neboť by takto bylo možno získat neveřejné informace o jejím podnikání.
4. Krajský soud nejprve konstatuje, že žaloba byla podána včas ve lhůtě podle ustanovení § 80 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).
5. Ze shodných skutkových tvrzení žalobce a žalované krajský soud zjistil, že dne 30. 1. 2021 žalobce požádal žalovanou o informace týkající se odměňování členů statutárního a dozorčího orgánu žalované, vykazování práce členy těchto orgánů a zda žalovaná vlastní rekreační objekt, který by byl členy dozorčího či statutárního orgánu využíván. Žalovaná žalobci dne 4. 2. 2021 odpověděla, že není povinným subjektem ve smyslu informačního zákona. Žalobce podal žalované dne 18. 2. 2021 stížnost z důvodu absence odpovědi na jeho žádost z 30. 1. 2021. Žalovaná dne 19. 2. 2021 žalobce odkázala na své vyjádření ze 4. 2. 2021 a následně mu dne 22. 2. 2021 sdělila, že není povinným subjektem podle informačního zákona. Hlavním předmětem podnikání žalované je rozvod teplené energie,

jejím jediným akcionářem je Statutární město Havířov, založena byla rozhodnutím Statutárním městem Havířov (dříve Město Havířov) a schválením stanov.

6. Žalobce požádal žalovanou o informaci podle § 4 odst. 1 informačního zákona, podle kterého *povinné subjekty poskytují informace na základě žádosti nebo zveřejněním*. Mezi účastníky je spor o tom, zda žalovaná je povinným subjektem ve smyslu informačního zákona.
7. Podle § 2 odst. 1 informačního zákona, *povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce*. Podle druhého odstavce téhož ustanovení, *povinnými subjekty jsou dále ty subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti*.
8. Žalovaná není státním orgánem ani územně samosprávným celkem, ani pověřeným subjektem ve smyslu citovaného druhého odstavce, když zjevně nenaplnuje jejich charakteristické znaky; otázkou je, zda je *veřejnou institucí*, když je akciovou společností, tedy společností podléhající zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a tedy soukromoprávní společnosti.
9. Otázka, zda soukromoprávní korporace může být *veřejnou institucí* ve smyslu informačního zákona, byla judikaturou správních soudů a Ústavním soudem opakovaně řešena. Závěry shrnul Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 As 145/2018-61, ve kterém zohlednil též nálezy Ústavního soudu z 2. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 618/18 (nálezy OTE), tak, že: „[n]a základě výše uvedených závěrů soudní judikatury Nejvyšší správní soud konstatuje, že k určení toho, zda lze obchodní společnost podřadit pod pojem „veřejná instituce“ podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, musí být (kumulativně) splněna jak kritéria uvedená v nálezu ČEZ (v bodech 70 a 71 tohoto nálezu), tak kritéria veřejné instituce, jak byla definována v nálezu Letiště Praha.“
10. V nálezu *Letiště Praha* (sp. zn. I. ÚS 260/06 z 24. 1. 2007) Ústavní soud vytyčil následující znaky, jejichž převaha je typická pro instituci veřejnou a soukromou:
 - a) způsob vzniku či zániku instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu),
 - b) hledisko osoby zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát, či nikoliv; pokud ano, jedná se o znak vlastní veřejné instituce),
 - c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem, či nikoliv; jestliže ano, jde o charakteristický rys pro veřejnou instituci),
 - d) existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce (existence státního dohledu je typická pro veřejnou instituci), a
 - e) veřejný nebo soukromý účel instituce (veřejný účel je typickým znakem veřejné instituce).
11. V nálezu ČEZ (IV. ÚS 1146/16 z 20. 6. 2017) Ústavní soud korigoval závěry Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 16. 3. 2016, čj. 2 As 155/2015-84, ve věci společnosti ČEZ, konstatoval, že k naplnění kritérií veřejné instituce postačí, pokud je

obchodní společnost vlastněna státem či územními samosprávnými celky nikoliv ze 100 %, ale je-li naplněno kritérium jejího tzv. efektivního ovládnutí. Ústavní soud nezměnil kritéria vymezená v *nálezu Letiště Praha*, avšak jako relevantní odmítl kritérium tzv. efektivního ovládnutí obchodní společnosti, jak bylo definováno správními soudy, a pojem *veřejná instituce* vztáhnul výlučně na obchodní společnosti, jejichž jediným společníkem je stát, územně samosprávný celek nebo jiný povinný subjekt podle zákona o svobodném přístupu k informacím, respektive, jejichž společníci sestávají výlučně z těchto subjektů.

12. Na citovaný rozsudek 8 As 145/2018-64 navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 4. 2020 č. j. 10 As 227/2018-42, ve kterém zdůraznil, že „*je zapotřebí, aby akcie či podíly obchodní společnosti byly ze 100% vlastněny státem (v širším smyslu) a zároveň aby byla naplněna kritéria vymezená v nálezu Letiště Praha*“.
13. V nyní posuzované věci není mezi účastníky řízení sporné, a krajský soud ověřil ve výpisu z veřejného rejstříku, že žalovaná byla založena rozhodnutím jediného zakladatele Statutární město Havířov (v době založení Město Havířov), jediným akcionářem žalované je Statutární město Havířov a hlavním předmětem podnikání žalované je rozvod tepelné energie, čemuž odpovídá i výroční zpráva za rok 2020, podle které „*HTS je společnost, jejímž prioritním cílem je kvalitní a spolehlivá dodávka tepla pro ústřední vytápění a přípravu teplé vody ve městě Havířově (...)*“.
14. Při posouzení nyní sporné otázky, zda žalovaná je či není *veřejnou institucí*, krajský soud vyšel ze shora uvedené judikatury a ověřil, zda žalovaná vytyčená kritéria typická pro *veřejnou instituci* naplňuje, či nikoliv.
15. Vzhledem k tomu, že jediným akcionářem žalované je Statutární město Havířov, tedy územně samosprávný celek, je naplněna první podmínka 100% vlastnictví společnosti státem v širším slova smyslu.
16. Zakladatelem žalované byl rovněž územně samosprávný celek, tedy stát v širším smyslu, čímž je naplněno kritérium osoby zřizovatele. Vzhledem k tomu, že Statutární město Havířov je jediným akcionářem, vytváří rovněž (obsazuje) jednotlivé orgány společnosti žalované, když volba a odvolání členů představenstva, statutárního ředitele, dozorců nebo správní rady patří do působnosti valné hromady akciové společnosti (viz § 421 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích), a je tedy naplněno i kritérium povahy subjektu vytvářející jednotlivé orgány instituce. Převažujícím předmětem podnikání žalované je rozvod tepelné energie a žalovaná tak podniká v energetických odvětvích ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 458/2000 Sb., energetického zákona, což je možné jen na základě licence udělené Energetickým regulačním úřadem (§ 3 odst. 3 energetického zákona); u žalované je tedy naplněno kritérium státního dohledu. Rozvod tepla se podle § 2 odst. 2 písm. c) bod 3 energetického zákona uskutečňuje ve veřejném zájmu, čímž je naplněno kritérium veřejného účelu instituce.
17. U žalované není kritérium způsob vzniku, kdy založena byla soukromoprávním úkonem.
18. U žalované tak jednoznačně převažují kritéria, naplňující znaky *veřejné instituce* a lze tedy uzavřít, že žalovaná je *veřejnou institucí* a tedy povinným subjektem podle § 2 odst. 1

informačního zákona, podléhající povinnosti poskytovat informace podle § 4 odst. 1 informačního zákona.

19. Na uvedeném nic nemění, že žalovaná vykazuje zisk z podnikání, protože i *veřejná instituce* může být zisková. Postavení žalované jako *veřejné instituce* neovlivňuje ani to, že není monopolním subjektem, neboť takové postavení mají i jiné subjekty, u kterých již judikatura potvrdila jejich postavení jako *veřejné instituce*, např. Pražská plynárenská Servis distribuce, a.s. (nález Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. I. ÚS 1262/17), nebo České dráhy a.s. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 9 As 48/2011-129). Ochrana žalované je zabezpečena tím, že není povinna zveřejňovat informace podléhající obchodnímu tajemství.
20. Podle ustanovení § 79 odst. 1 s. ř. s., ten, *kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.*
21. Podle ustanovení § 16a odst. 1 informačního zákona, stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace (dále jen "stížnost") *může podat žadatel,*
 - a) *který nesouhlasí s vyřízením žádosti způsobem uvedeným v § 6,*
 - b) *kterému po uplynutí lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d) nebo § 14 odst. 7 nebyla poskytnuta informace nebo předložena konečná licenční nabídka a nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti,*
 - c) *kterému byla informace poskytnuta částečně, aniž bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí, nebo*
 - d) *který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14a odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací.*
22. Nečinností je ve správním řízení typicky nedodržení lhůty stanovené pro určitý úkon správního orgánu. I v případě dodržení lhůty (příp. při její absenci) se však o nečinnost může jednat v těch případech, kdy je správní orgán v řízení liknavý nebo řízení protahuje nesmyslnými či neúčelnými úkony, které rozumně nesměřují k dosažení účelu řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2009, č. j. 7 Ans 2/2009-38, nebo ze dne 18. 1. 2012, č. j. 10 As 302/2017 - 28). Nečinností v případě povinného subjektu není pouze situace, kdy se povinný subjekt žádostí o poskytnutí informace vůbec nezabývá, ale i případ, kdy se žádostí sice formálně zabývá, ale informace poskytnutá žadateli se zcela míjí s předmětem jeho žádosti. Za nečinnost povinného subjektu je možno v určitých případech považovat i takovou situaci, kdy povinný subjekt poskytne žadateli pouze část informace (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2010, č. j. 4 Ans 16/2009-83). Ve všech těchto případech je žadatel oprávněn podat podle § 16a odst. 1 informačního zákona stížnost. Bezvýsledné podání stížnosti je zároveň podmínkou přípustnosti žaloby na ochranu proti nečinnosti (§ 79 odst. 1 s. ř. s.).
23. V posuzované věci žalovaná nevyřídila žalobcovu žádost o informace a k nápravě nevedla ani stížnost podaná žalobcem, dostupný opravný prostředek tak žalobce vyčerpал marně. V řízení nevyšlo najevo – a žalovaná tak ani netvrdila – že by důvodem její nečinnosti bylo vystupování žalobce, nečinnost je tak žalované plně přiřitatelná (srov. rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012 – 41). Pro úplnost krajský soud dodává, že nejde o případ, kdy by s nečinností žalované zákon spojoval fikci rozhodnutí nebo jiný právní následek.

24. Jsou tak splněny všechny předpoklady nečinnosti, vyplývající ze shora citovaného § 79 s. ř. s. Žaloba je proto důvodná a krajský soud uložil žalované vyřídit žalobcovu žádost, jak je uvedeno ve I. výroku tohoto rozsudku.
25. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto (výrok II.) podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce byl v řízení plně procesně úspěšný a vzniklo mu tak vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a)	zaplacený soudní poplatek za žalobu		2 000 Kč
b)	náklady právního zastoupení advokátem		
b)	odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 3 100 Kč / úkon při těchto úkonech právní služby:		
1)	příprava a převzetí věci	§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb.	
2)	sepis žaloby a vyjádření ke stanovisku žalovaného		9 300 Kč
b)	paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. b)	§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.	900 Kč
b)	daň z přidané hodnoty	§ 14a odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb.	2 142 Kč
			14 342 Kč

Celkem

Soud proto uložil žalované zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle ustanovení § 64 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 o. s. ř., neboť tato lhůta je přiměřená možností žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 9. září 2021

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu